

ISO 9712 2012 VS 2022

Förändringar för arbetsgivare

Av Thomas Lundström 2023-05-25

CSM**NDT**
C E R T I F I C A T I O N A B

Varför denna otydlighet

- När ISO 9712:2021 skrevs tydliggjorde man inte övergångsreglerna. Detta har man historiskt alltid gjort innan. Om inte annat genom en bilaga eller ett tillägg. I korthet har dessa regler sagt att tidigare utgåva är giltig fram tills nästa händelse i certifieringsordningen. Det vill säga i praktiken 5 eller 10-års förlängning.
- Official Journal publicerar 2012 som harmoniserad parallellt med 2021 till och med 2024-04-03.
- Detta innebär att gällande PED kan inga certifikat enligt ISO 9712:2012 ställas ut efter 2024-04-03 med behörighet för PED.
- SIS Publicerar 2021 vilket medför att 2012 hamnar som ersatt. **Det innebär ju naturligtvis inte att utställda certifikat blir ogiltiga.**

Certifieringsorganen i Sveriges tillämpning av övergång

- Då övergångsreglerna är förbisedda har Certifieringsorganen i Sverige kommit överens om följande tillämpning (tills vidare innan något förtydligande kommit från ISO)
- Certifikat utställda enligt ISO 9712:2012 är naturligtvis giltiga och möjliga att förlänga till och med 2024-04-03
- Certifikat utställda enligt ISO 9712:2012 där nästa steg i certifieringsordningen (förlängning eller omcertifiering) infaller efter 2024-04-03 kommer att omvandlas till ISO 9712:2021 efter närmsta steg i certifieringsordningen.
- I teorin kommer alltså certifikat utställda enligt 2012 kunna vara giltiga t.o.m 2029-04-03
- I dagsläget finns inget certifieringsorgan i Sverige som är ackrediterat att utfärda certifikat enligt ISO 9712:2021

Ansvarsposter för certifikat

- Certifieringsorgan
- Certifikathållare
- Arbetsgivare

Förändringar som påverkar arbetsgivare

- **Certifieringsorganet skall:**
- Fastställa villkoren för övervakning av arbetsaktiviteter som ligger till grund för industriell erfarenhet(5.2.2r) inklusive i förekommande fall godkännande av bedömare för egenföretagare(5.9).
- Fastställa process för godkännande av strukturerat erfarenhetsprogram/SEP(5.2.2y) för reducering av industriell erfarenhetstid(3.18)(7.3.3.5) **Ett ev. SEP-program skall godkännas av certorganet i förväg och skall vara tillgängligt för revision från certorganet**
- Fastställa process för godkännande av strukturerat meritsystem(5.2.2u) för 5-årsförlängning (10.2 och tab.C1)

Förändringar arbetsgivarens ansvar

- **Arbetsgivaren skall ansvara för:**
- **Allt** som gäller användningsauktorisering d.v.s. vid behov tillhandahålla utbildning som är specifik för arbetsuppgifterna.
- **Utfärda** skriftlig användningsauktorisering
- **Resultaten** av OFP-aktiviteter (ej längre möjligt att lägga detta enskilt på nivå 3)
- **Att** säkerhetsställa att kravet på årlig synundersökning uppfylls
- **Dokumentera** bekräftelse på den kontinuerliga tillämningen av OFP-metoden i relevant sektor utan väsentliga avbrott var 12-e månad
- **Säkerhetsställa** att personalen har giltig certifiering som motsvarar dess arbetsuppgifter inom organisationer
- **Dessa** uppgifter skall beskrivas i dokumenterade rutiner

Övriga förändringar

- Tid för industriell erfarenhet ändrat från månader till dagar
- Krav på utbildningstid ändrat från timmar till dagar
- Tiden mellan examinering och certifiering utökad från 2 till 5 år
- Mindre förändringar i antalet praktiska examineringsobjekt kan förekomma
- Instruktionsskrivning på nivå 2 bedöms som ett separat examineringsobjekt, Krav: min 70%
- Ny bilaga F som behandlar rekommenderade krav på tillägsutbildning av specifika tekniker under metoder såsom TOFT, PA eller digital RT

Hur gör vi i praktiken?

- Arbetsgivaren skall upprätta en skriftlig procedur för användningsauktorisering både initial auktorisering och årlig auktorisering och arbetsspecifik utbildning, Denna skall också innefatta krav vid synundersökning, vem får utföra syntest, krav på färgseende o.s.v. Vid förlängning av certifikat(5-årsförlängning) kan strukturerat meritssystem användas.
- **Detta krävs:**
- Godkänd synundersökning(närseende) max 12 mån, Godkänt färgseende och/eller gråskala de senaste 60 månaderna, verifierbar dokumentation om fortlöpande tillfredsställande arbete utan signifikanta avbrott i den metod och inom den sektor certifieringen söks och **Antingen:**
- Praktisk omexaminering eller strukturerat meritssystem

Strukturerat meritssystem

- För kandidater på nivå 1 skall minst 75 av 100 poäng vara från del A i tabell C.1. (se ingående aktiviteter C.2.1 och C.2.2.)
- För kandidater på nivå 2 eller 3 skall minst 50 av 100 poäng komma från del A i tabell C.1. (se ingående aktiviteter C.2.1 och C.2.2.)
- Observera att man totalt bara kan tillgodogöra sig 95 poäng genom utförande av OFP-aktiviteter (del A pkt.1). Punkt 1 del A innefattar arbetsspecifik utbildning och det som ingår i användningsauktorisering.
- Man måste alltså skaffa minst 5 poäng från någon annan del i tabellen/ 5-årsperiod. Exempelvis genom dokumenterad teoretisk eller praktisk utbildning (del A pkt 2/3(skall godkännas av certorgan), medlemskap i OFP-förening o.s.v.
- CSM kommer tillhandahålla en blankett där detta dokumenteras som sedan skickas tillsammans med ansökan för att uppfylla kraven i C.2.2

Tabell C.1 — Strukturerat meritssystem för förlängning av nivå 1, 2 och 3 samt för omcertifiering till nivå 3 ^a

Del	Aktivitet	Nivå 1			Nivå 2			Nivå 3		
		Poäng intjänade per aktivitet	Maximalt antal poäng per år för aktivitet	Maximalt antal poäng över 5 år för aktivitet	Poäng intjänade per aktivitet	Maximalt antal poäng per år för aktivitet	Maximalt antal poäng över 5 år för aktivitet	Poäng intjänade per aktivitet	Maximalt antal poäng per år för aktivitet	Maximalt antal poäng över 5 år för aktivitet
	Del A									
1	Utförande av OFP-aktiviteter ^a	2/dag	25	95	2/dag	25	95	2/dag	25	95
2	Deltagande i teoretisk utbildning inom metoden	1/dag	5	15	1/dag	5	15	1/dag	5	15
3	Deltagande i praktisk utbildning inom metoden	2/dag	10	25	2/dag	10	25	2/dag	10	25
4	Givande av praktisk eller teoretisk utbildning i OFP inom den metod som avses	ej tillämpligt	ej tillämpligt	ej tillämpligt	1/dag	15	75	1/dag	15	75
5	Deltagande i forskningsaktiviteter inom OFP-området eller för utveckling av OFP (se bilaga E)	1/vecka	15	60	1/vecka	15	60	1/vecka	15	60
	Del B									
6	Deltagande i tekniskt seminarium/artikel om metod eller teknik	1/dag	2	10	1/dag	2	10	1/dag	2	10
7	Presentation av tekniskt seminarium/artikel om metod eller teknik	1/presentation	3	15	1/presentation	3	15	1/presentation	3	15
8	Aktuellt personligt medlemskap i OFP-förening eller förening med koppling till OFP	1/medlemskap	2	5	1/medlemskap	2	5	1/medlemskap	2	5

9	Teknisk övervakning och mentorskap för OFP-personal/praktikant inom relevant metod	ej tillämpligt	ej tillämpligt	ej tillämpligt	2/mentorsskap	10	30	2/mentorsskap	10	40
10	Deltagande eller sammankallande i standardiseringskommitté eller teknisk kommitté	ej tillämpligt	ej tillämpligt	ej tillämpligt	1/kommitté	3	15	1/kommitté	4	20
11	Uppfyllande av en teknisk OFP-roll inom ett certifieringsorgan	ej tillämpligt	ej tillämpligt	ej tillämpligt	2/aktivitet	10	30	2/aktivitet	10	40

Anmärkning När termen "år" används i denna tabell specificeras detta som ett certifieringsår och inte som ett kalenderår.